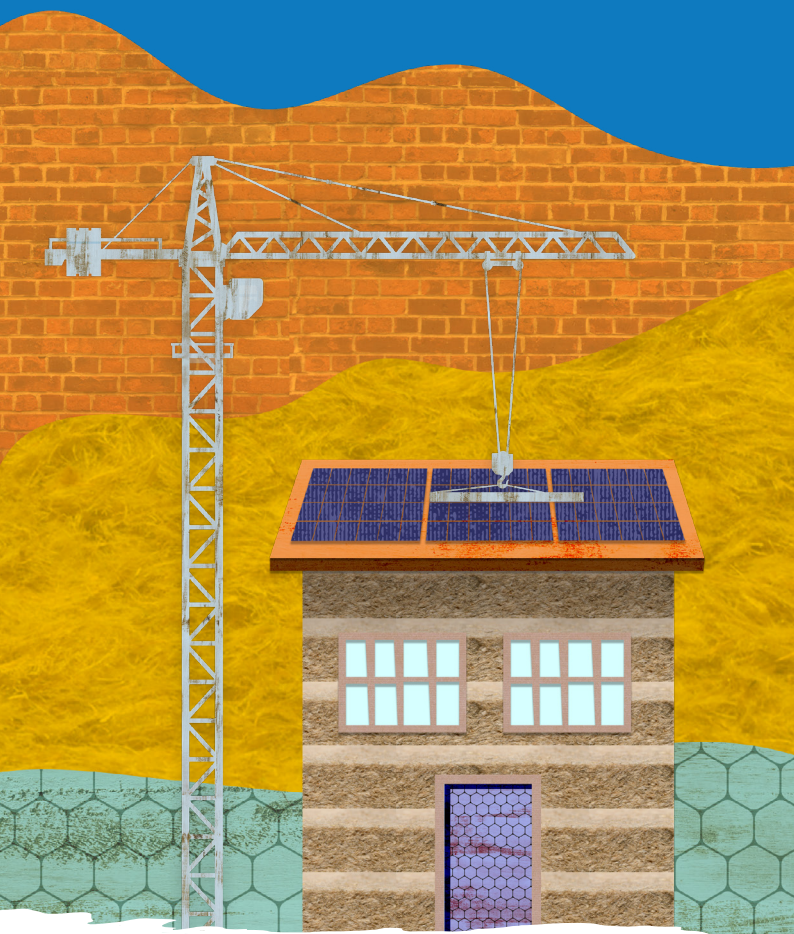

Checklist circulair bouwen

Een handreiking voor
Drentse gemeenten

Checklist circulair bouwen

Een handreiking voor Drentse gemeenten

Deze checklist biedt beleidsmakers, -adviseurs, projectleiders en stakeholders bij de Drentse gemeenten concrete handreikingen om werk te maken van circulaire bouwplannen die passen in de omgeving.

De uitdaging

Zowel op landelijk als provinciaal niveau hebben overheden zich gecommitteerd aan de doelstelling om in 2030 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken en in 2050 een 100 procent circulaire economie te zijn¹. Ook de Drentse gemeenten voelen deze verantwoordelijkheid. Dat is een stevige maar ook mooie en uitdagende ambitie, die wij als Natuur en Milieufederatie Drenthe graag helpen realiseren.

Eén van de opgaven waar gemeenten voor staan is ervoor te zorgen dat óók in de gebouwde omgeving circulariteit de norm wordt. De bouwsector die verantwoordelijk is voor 60 procent van het grondstoffengebruik, 40 procent van de CO₂-uitstoot en 40 procent van het totale energieverbruik in Nederland².

Met deze checklist kunt u op snelle manier nagaan hoe het circulaire bouwen er in uw gemeente voorstaat. Ieder punt van deze checklist bevat ook een aantal verdere concrete handreikingen om de circulaire aanpak van ruimtelijke plannen en gebiedsontwikkeling voor de gebouwde omgeving in de praktijk te brengen.

Aan welke knoppen draaien?

Er zijn verschillende manieren waarop gemeenten circulariteit in de gebouwde omgeving kunnen aanjagen. Bijvoorbeeld via vergunningverlening, opdrachtgeverschap, circulaire inkoop en/of aanbesteding. Dit vereist een geheel andere kijk en manier van werken dan we nu in een lineaire wereld gewend zijn. Al in zeer vroeg stadium van planvorming zal er nagedacht moeten worden over wat circulariteit voor een project betekent.

Denk niet alleen na over het gebruik van bestaande grondstoffen nu, maar ook hoe deze in de toekomst nogmaals ingezet kunnen worden. Kijk breder dan alleen het project: ga weloverwogen en vanuit een gedegen plan te werk, wees creatief en vindingrijk en ga zorgvuldig om met de omgeving!

De checklist bestaat uit vier opeenvolgende onderdelen:

- ✓ Een uitdagende visie met heldere doelen;
- ✓ Een uitnodigende set randvoorwaarden;
- ✓ Ketensamenwerking en lerende organisatie;
- ✓ Een uitvoeringsgerichte aanpak op basis van concrete bouwprojecten.

Met de checklist kunt u nagaan of en hoeverre uw gemeente sprake is van circulaire bouw. Toelichtingen en voorbeelden daarbij vindt u gemakkelijk door te **klikken op de links** of door **de QR-code** (zie laatste pagina) te scannen om naar onze website te gaan. Zit u nog in de startfase? Neem dan contact met ons op. Er zijn op ieder onderdeel kennisinstellingen en partners die u verder op weg kunnen helpen.

1. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/circulaire-economie/nederland-circulair-in-2050>

2. METABOLIC. September 2021. Handboek Circulaire Gebiedsontwikkeling, Een integrale aanpak https://www.metabolic.nl/wp-content/uploads/2021/12/Metabolic_HandboekCirculaireGebiedsontwikkeling.pdf#pdfjs.action=download

Checklist 1.

Een uitdagende visie met heldere doelen

☐

Heeft uw gemeente een aantrekkelijk toekomstbeeld voor circulair bouwen?

☐

Zijn lokale stakeholders actief betrokken in een gemeentelijk toekomstbeeld?

☐

Zijn alle grondstoffenstromen in de gemeente in beeld?

☐

Zijn er duidelijke doelstellingen op bijvoorbeeld het gebied van materiaalstromen?

☐

Bevat het gemeentebestuur voldoende zekerheden voor het bedrijfsleven en woningcoöperaties om in circulair bouwen te investeren?

Checklist 2.

Een uitnodigende set randvoorwaarden

☐

Zijn er uitdagende kaders en voorwaarden voor circulaire bouw gesteld bij ontwikkelplannen en gronduitgifte?

☐

Is een circulair, klimaatbestendig en natuurinclusief ontwerp al een standaard voorwaarde in omgevingsvisie en vergunningen?

☐

Wordt er ingezet op gedeeld gebruik?

☐

Wordt er gestuurd op materiaalgebruik via bouwnormering?

☐

Is een neutrale tot positieve impact op de leefomgeving een uitgangspunt bij bouwprojecten?

Checklist 3.

Ketensamenwerking en lerende organisatie

- ☐ Is de opgave en inzet voor circulair bouwen bij alle stakeholders binnen de gemeente bekend?
- ☐ Is de kennis en capaciteit in de gemeentelijke organisatie aanwezig om werk te maken van circulair bouwen?
- ☐ Zijn er stakeholders betrokken in planfase voor een circulaire aanpak?
- ☐ Zitten de ketenpartners aan tafel tijdens het gehele project?
- ☐ Is de kennis die wordt opgedaan bij circulaire aanpak gedeeld en toegankelijk?

[Leest u dit online? Klik hier](#)

Checklist 4.

Een uitvoeringsgerichte aanpak op basis van concrete bouwprojecten

- ☐ Wordt losmaakbaar en remontabel bouwen al toegepast?
- ☐ Wordt er vooral klassiek gesloopt of materiaal geoogst?
- ☐ Is inbreiding voor uitbreiding al de norm?
- ☐ Wordt er bij nieuw- of verbouwprojecten gekeken naar functieverbreiding?
- ☐ Hoeveel circulair opgezette projecten heeft de gemeente gerealiseerd, in voorbereiding of in uitvoering?

Gefeliciteerd! U heeft de checklist doorlopen

Deze checklist helpt u hopelijk met de eerste of verdere stappen, maar is zeker niet leidend of alomvattend. De transitie naar een circulaire economie is een doorlopend en dynamisch proces. Ga vooral aan de slag, stel leerprojecten op, maak kilometers en vul zelf de checklist aan met geleerde lessen. Deel deze lessen met de stakeholders, andere gemeenten maar graag ook met ons! Zo zetten we samen de stappen naar een mooi en circulair Drenthe.

**Samen werken aan
een mooie, circulaire
en toekomstbestendige
gemeente.**

Wilt u hiermee
aan de slag?

**Voor contact en
meer informatie**

0592-311150

info@nmfdrenthe.nl